

אדרת רשב"ם

ר"ת אמרות דוב רוזנברג תלמיד רבינו שלמה ב"ר מרדכי
לזכר נשמת הגה"ק רבינו שלמה מזוועהיל זי"ע

בס"ד

פ' קרח שנת דין שיהא פטור ממזוזה לפ"ק גליון קנ"א

מדור הנעשה ונשמע

עדיין לא עברו 5 שבועות מאז שחתמו על ההסכם לממשלה ה'35 בין ליכוד וכחול לבן, ממשלת חירום לאומית, וכבר היא בגדר ברווז צולע אשר כהונתה קרובה לסיומה, אם תחת ממשלה ה'35 יכול חבר המועצה המקומי וחבר הקואליציה בעיריית אשדוד, וראש סיעת "עתיד אשדוד", והממונה על תרבות העולים בעיר, עו"ד אלי נכט (שר"י), לקום בהפגנה נגד הקצאת קרקע ברובע ח' לטובת כולל של חסידי ויז'ניץ לבניית בית כנסת, ולהכריז קבל עם ועדה בשפת הרוסית, "המטרה שלכם חברים, כל אחד יש לו את המטרה שלו, להרים צעקה ומהומה כדי שלכולם יהיה ברור שזה לא מקובל שבית הכנסת יהיה פה, ואם זה יהיה פה, יהיה פה פוגרום, זאת המטרה שלכם" (עפ"ל), ואם בממשלה ה'35 לא הניעו את אמות הסיפים בקולי צרחות לעצור ולהעניש את החבר הקואליציה בעיריית אשדוד, ולהוקיע פעם ולתמיד את הפרובוקציות ואת האנטישמיות אשר אינם אלא פרי עמלם ותוצרת הבג"ץ נגד החרדים, ולא להסתפק רק בגינוי, ואם המדינה לא עוצר אותו ואם אין כח בקואליציה להעניש אותו כמו שצריך, א"כ אין הסכם הקואליציה שווה אפילו הנייר שחתמו עליה, ולפיכך ממשלה שעובר לסדר היום אחרי דברי ההסתה ואיומים נגד הציבור החרדי בניחוח אנטישמי בלי להפוך את המדינה, אין לה זכות קיום, וכנראה שסופה קרובה מאד ונפול ייפול ושוב יחזרו לבחירות, ושוב לבזבז מיליונים על חשבון האזרחים משלמי המסים.

ולמי שאינו יודע, עו"ד אלי נכט (שר"י) יש לו קשרים הדוקים לכנסיה מיסיונרית הפועלת באשדוד להמרת דתם של יהודים לנצרות רח"ל, הוא נולד באוקראינה בעיר ז'יטומיר, ובתור ילד בן שמונה שנה עלה לארץ ישראל בשנת תשנ"א ישיר לרובע ג' באשדוד, וכשהיה נער בן שבע עשרה שנה, קיבל אירוע מוחי מאוד קשה, ועבר שני ניתוחי ראש. ואח"כ היה מאושפז בבית לוינסטיין ברעננה במהלך שנה לשיקום.

קורא נכבד, אם אינכם יודעים אודות העיר ז'יטומיר, בא ואספר לכם, בעיר ז'יטומיר, כיהן בה הרה"ק רבי זאב וואלף מז'יטומיר בעל אור המאיר זי"ע מגדולי תלמידי המגיד הגדול רבי דוב בער ממעזריטש זי"ע כמגיד מישרים וכמנהיג חסידות, ואחריו כיהן כרבה של העיר, הרה"ק רבי אהרן מז'יטומיר בעל תולדות אהרן זי"ע מגדולי תלמידי הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זי"ע, גם בשנת תקצ"ז עבר בית הדפוס של סלויטא לז'יטומיר, ולפני יותר ממאה שנה, באמצע יום שבת קודש כ' אדר ב' שנת תרע"ט התרחש פוגרום בעיר ז'יטומיר על ידי חיילי ממשלת

הרפובליקה העממית של אוקראינה אשר רצחו בדם קר יהודים אנשים נשים וטף הי"ד.

והאיך קם איש בליעל מהעיר ז'יטומיר ומאיים בפוגרום על החרדים ח"ו, שמזכיר לנו ימים האפלים ופוגרומים בז'יטומיר לפני יותר ממאה שנה, ובמקום להוריש ליהודים שיריים מהעיר ז'יטומיר, מורשת צדיקי קמאי מז'יטומיר, אמונה בהשם יתברך, וסימנך התולדות אהרן (עם האותיות) בגימטריא שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, וגם סגולת פתיל תכלת אשר וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה', וסימנך פתיל תכלת, בגימטריא אור המאיר במילוי כזה, אל"ף וא"ו רי"ש, ה"י מ"ם אל"ף יו"ד רי"ש, הלך הוא הרשע וכפר בה' ובמשה עבדו, צריך להחרים אותו, להעמידו לדין, להענישו, ולהכניסו לבית כלא למאסר עולם, אלא אם כן נברר, שעדיין דפוק בפיגוע מוחי מהאירוע מוחי שעבר, ואם כן אז לאשפז אותו בב"ח לבריאות הנפש במחלקה סגורה, כי הוא מסוכן לציבור, וסופו מי ישורנה.

ואשא את משלי ואומר בפרשת השבוע, וישמע משה ויפל על פניו (במדבר טז:א-ד), ופירש"י ז"ל, ויפול על פניו - (תנחומא מ"ר) מפני המחלוקת שכבר זה בידם סרחון רביעי, חטאו בעגל (שמות לב:יא) ויחל משה, במתאווננים (במדבר יא:ב) ויתפלל משה, במרגלים (שם יד:יג) ויאמר משה אל ה' ושמעו מצרים, במחלוקתו של קרח נתרשלו ידיו, משל לבן מלך שסרח על אביו, ופייס עליו אוהבו, פעם ושתיים ושלש, כשסרח רביעית נתרשלו ידי האוהב ההוא, אמר עד מתי אטריח על המלך, שמא לא יקבל עוד ממני (רש"י), וידוע בשער בת רבים על כל הני הרפתקי דעדו עלינו וכמה גזירות נגד ציבור החרדי גם בימי ממשלת נתניהו, וסימנך, ממשלת נתניהו בגימטריא עגל מתאווננים מרגלים קרח, פנינו לימין ואין עוזר, לשמאל ואין סומך, ואין לנו על מי להשען כי אם על אבינו שבשמים.

מזכר הדנוש

ופירש הרבי רבי יהונתן אייבשיץ זי"ע בספר תפארת יהונתן, שקרח טען כי כל העדה כולם קדושים, כלומר לכהנים שלוחי דידן נינהו, ומבואר בשולחן ערוך או"ח (סי' נ"ג סי"ט) דבחזן יכול היחיד לעכב, משום דהוי שליח לציבור ואין נעשה שלוחו בעל כרחו, וא"כ הכי נמי לגבי כהונה (תפארת יהונתן עה"פ הבדלו מתוך העדה וכו' במדבר טז:כא) עיי"ש.

ובמדרכ רבה (הובא גם ברש"י ז"ל כאן), ויקח קרח, מה כתיב למעלה מן הענין,

ויקח קרח בן יאהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירם בני אליאז ואון בן פלת בני ראובן, ויקמו לפני משה ואנשים מצני ישראל חמשים ומאתים נשיאי עדה קראי מועד אנשי קם, ויקהלו על משה ועל אהרן ויאמרו אלהם רב לכם כי כל העדה כלם קדשים ובתוכם ה' ומדוע תתנשא על קהל ה', וישמע משה ויפל על פניו (במדבר טז:א-ד), ופירש"י ז"ל, ויקח קרח, לקח את עצמו ללך אחד להיות נחלק מתוך העדה, לעורר על הכהונה (רש"י).

(במדבר טו:לח) ועשו להם ליצית, קפץ קרח ואמר למשה, טלית שכולה תכלת מהו שתהא פטורה מן הליצית, אמר לו חייבת בליצית, אמר לו קרח, טלית שכולה תכלת אין פוטרת עצמה, ארבע חוטין פוטרות אותה, בית מלא ספרים מהו שיהא פטור מן המזוזה, אמר לו חייב במזוזה, אמר לו כל התורה כולה רע"ה פרשיות אינה פוטרת את הבית, פרשה אחת שבמזוזה פוטרת את הבית, אמר לו דברים אלו לא נלטיית עליהן, ומלבד אתה בודאן (במדבר רבה פי"ח ג', תנחומא פ' קרח פ"ב, ילקוט שמעוני במדבר פט"ו רמז תש"נ).

ואיתא בספר מעשי השם להרה"ק רבי אלעזר אשכנזי זי"ע וזלה"ק, וכבר יפלא מה ראו ז"ל לומר אלו השני ענינים, דהיינו הליצית והמזוזה, אבל להיותם אלו המשלים ענין למחלוקתם אמרו, ומשה שהיתה מעלתו בקבלת התורה, המשילוהו משל לבית מלא ספרים והמזוזה, ואהרן שהיתה גדולתו בצגדי כהונה, אמרו משל לבישת התכלת, והיה ענין דזריהם לומר, שכל העדה כולם תכלת וכולם מלאים ספרים, א"כ אינם צריכים חוט של תכלת ומזוזה בבית, שלפי זה יהיה קשר הדברים עם פרשה ליצית של מעלה, שאחר שזוה (במדבר טו:לח) ונתנו על ליצית הכנף פתיל תכלת, סיפר הכתוב שקרח ודתן ואבירם וחמשים ומאתים איש לקחו תכלת וכו' (ספר מעשי השם חלק מעשי תורה פרק כ"ד).

ולהלן בפרשה, ויהי ככלתו לדבר את כל הדברים האלה ותבקע האדמה אשר תחתיהם, ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם ואת כל האדם אשר לקרח ואת כל הרכוש, וירדו הם וכל אשר להם חיים

שאלה ותכס עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל (במדבר טו:לא-לג).

ופירש הרבי רבי יהונתן אייבשיץ זי"ע בספר תפארת יהונתן, וירדו הם וכל אשר להם חיים שאלוה וגו', הנה הם לחקו על התורה, ובקשו לכנוס בסוד הטעמים, ואמר טלית שכלו תכלת למה לא יהיה פטור מליצית, וכן בית מלא ספרים וכו', אבל מי בא בסוד ה', הלך על התורה נאמר, (איוב יא:ז-ט) גבהי שמים מה תפעל עמוקה משאול מה תדע, ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים, והם כפרו, לכך ירדו לירכתי שאול, שם ידעו אם לא התורה עמוקה משאול (תפארת יהונתן).

ונל"פ בעזה"שית עפ"י מה ששמעתי מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז שליט"א [בפול בליל ש"ק חוה"מ פסח תשס"ז], דהנה בזרע בדרך שלישי (פ' וישלח) כתב דיך להוכיח כמאן דאמר לא דרשינן טעמא דקרא מדכתיב אמרת ה' כרופה, ודרשו חז"ל (ויק"ר פי"ג אות ג') לא ניתנו המצוות אלא לצרף בהן את הצריות, וכי מה איכפת ליה להקב"ה למי ששוחט מן הלוואר או מי ששוחט מן העורף, הוי לא ניתנה המצוות אלא לצרף בהם הצריות עיי"ש, הרי שמצוות התורה גזירה מלפני ואין לדרוש בטעמיה אלא נעו מעגלותיה לא תדע, וכתב שם למאן דאמר דרשינן טעמא דקרא, י"ל דמוקי קרא כהך דאיתא במדרש שוחר טוב, אמר רבי אלעזר, לא נתנו פרשיותיה של תורה על הסדר, שאלמלא נתנו על הסדר, כל מי שהוא קורא בהן, מיד היה יכול לצרפות עולם ולהחיות מתים ולעשות מופתים, לפיכך נתעלם סידורה של תורה, וגלוי לפני הקב"ה, שנאמר (ישעיה מד:ז) ומי כמוני יקרא ויגידה ויערכה

לי (מדרש שוחר טוב פרק ג'), וזהו כוונת הגמרא בצרכות, אמר רב יהודה אמר רב, יודע היה בכלל ללכוד את הבהמות שמיים ולכודן (ברכות נה.), שהיה יודע בחכמה בתבונה וזדעתי האידך ללכוד את האותיות ולסדרם לפי הסדר, ע"כ שמעתי מפ"ק ודפח"ח.

ואיתא בספר ערבי נחל פ' בהעלותך וזלה"ק, והנה איכא פלוגתא אי דרשינן סמוכין או לא, ונראה לומר, שהדבר תלוי בזה דפליגי תנאי בעלמא (ראש השנה ט:), אי מקרא נדרש לפניו ולא לפני פניו או גם לפני פניו, ואי נימא דמקרא נדרש לפני פניו, ויש מקראות שלא נכתבו במקומם כלל, והם שייכים לפרשה אחרת וכדומה אז לריד ליתן טעם על אותו הפסוק למה נכתב דווקא שם מאחר דגם שם אין מקומו, לכן דרשינן סמוכין ונכתב שם לאיזה טעם, משא"כ למאן דאמר דאין מקרא נדרש לפני פניו, א"כ כל פסוק נכתב במקומו, אין מקום כלל לדרוש סמוכים, כי הפסוק נכתב במקומו (ערבי נחל פ' בהעלותך, ועיין בגין דוד פ' נח אות כ"ו).

ומאינו במסכת קידושין, ומאות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות מנלן, גמר מתפילין, מה תפילין נשים פטורות, אף כל מלות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות, ותפילין גמר לה מתלמוד תורה, מה תלמוד תורה נשים פטורות, אף תפילין נשים פטורות וכו', ונקיש מזוה לתלמוד תורה, לא סלקא דעתך, דכתיב למען ירבו ימיכם, גברי בעי חיי, נשי לא בעי חיי וכו' (קידושין לד., ועיין יומא יא:).

וראיתי בריש ספר הקנה וזלה"ק בא"ד, ועוד כשאומר ונקיש מזוה לתפילין ורואה לפטור הנשים ממזוה, ומשיב גברי

בעי חיי נשי לא בעי חיי, וכי למען ירבו ימיכם אמזוה לבד קאי, אכולהו קאי, והכי קאמר, וקשרתם ולמדתם וכתבתם למען ירבו ימיכם (ספר הקנה - ד"ה ענין יראת המקום).

ואיתא בספר בנין דוד פ' נח וזלה"ק בא"ד, ונודע דברי השלה"ק והמפרשים ז"ל דכתוב תשב אנוש עד לכ"א ר"ת לם כפירה אשת איש, דאי אמרינן עד ועד בכלל מועיל תשובה גם בעצירות אלו, אבל אי אמרינן ולא עד בכלל אינו מועיל תשובה על עצירות אלו עכ"ד, וכבר כתבו המפרשים דלמאן דאמר דתשובה קודמה לצריאת עולם גדול כחה ומועיל תשובה גם על עצירות הנ"ל, והנה במדרש (בראשית רבה א, ד) מנה ששה דברים שקודמו לצריאת העולם ורבי אהבה בר זעירא אומר אף התשובה שנאמר בטרם הרים יולדו - מאותה שעה - תשב אנוש עד דכא עיי"ש, וכתב זיפה תואר דפליגי אי דרשינן סמוכין, דמאן דאמר הראשון לא דרוש סמוכין ותשב אנוש עד לכ"א אינו דבוק עם בטרם הרים יולדו, ור' אהבה בר זעירא ס"ל דדרשינן סמוכין, וכתוב בטרם הרים יולדו וכו' תשב אנוש עד דכא, שמע מינה דתשובה קודמה לצריאת העולם עכ"ד (בגין דוד פ' נח אות כ"ז).

והנה המחלוקת אי אמרינן עד ועד בכלל או לא, תלוי במחלוקת אי דברה תורה כלשון בני אדם, דכתב המחבר ראובן הוליא שטר חוב על שמעון שזמנו חמישה בניסן, ושמעון הוליא שובר שנכתב בחמישה בניסן כתוב בו שמחל ראובן לשמעון כל תביעות שהיו עליו עד אותו היום, ראובן גובה שטר, דכלשון העולם עד ולא עד בכלל (מחבר בשו"ע חו"מ סימן מ"ג סעיף כ"ז).

ואיתא בספר שו"ת פנים מאירות וזלה"ק, קשיא לי הא דמבעי לן בנדריס דף ל"ה ע"ב הני כהני אי שלוחי דידן הוי או שלוחי דרחמנא נינהו, ותמיה לי אמאי לא פשיט מזרייתא דאיתא בפ"ק לחולין (יג): איש איש, מלמד שמקבלים נדרים ונדבות מכותים, וקי"ל אין שליחות לכותי וכו', וא"כ איך הי' כהנים יכולים להקריב קרבנס אי שלוחי דידן נינהו, הא כותי לאו בני שליחות נינהו ואין הישראל נעשה שליח לכותי, אלא ע"כ שלוחי דרחמנא נינהו, ואריך לומר דלגבי נכרים, באמת פשיט ליה דהוי שלוחי דרחמנא, ולא מצעי' להש"ס אלא לגבי ישראל אי שלוחי דידן או שלוחא דרחמנא וק"ל (שו"ת פנים מאירות ח"ב סימן קי"ט), ובספר אור חדש בסוגיא שם בקידושין, דקושיית הפנים מאירות הנ"ל אפשר ליישב, דהזרייתא דמרבא איש איש שעכו"ם נודרים נדרים ונדבות, קאי למאן דלא ס"ל דברה תורה כלשון בני אדם, אבל למ"ד דברה תורה כלשון בני אדם, לא דרשינן מאיש איש לרבוב עכו"ם, וקא בעיי דהכא, למאן דאמר דברה תורה כלשון בני אדם, עיי"ש (אור חדש קידושין כג):.

ודרשו רז"ל במסכת יומא, וכבר היה רבי ישמעאל ורבי עקיבא ורבי אלעזר בן עזריה מהלכין בדרך ולוי הסדר ורבי ישמעאל בנו של רבי אלעזר בן עזריה מהלכין אחריהן, נשאלה שאלה זו בפניהם, מניין לפקוח נפש שדוחה את השבת וכו', אמר רבי יהודה אמר שמואל, אי הואי התם הוה אמינא דידי עדיפא מדידהו, וחי בהם – ולא שימות בהם, אמר רבא, לכולהו אית להו פירכא, בר מדשמואל דלית ליה פירכא וכו', אשכחן ודאי ספק מנא לן (יומא פה. - פה:), ולכאורה שאר המאן דאומרים שס"ל שלא

לפינן פיקוח נפש מן וחי בהם, מאי יעשו עם הפסוק – ושמרתם את חקתי ואת משפטי אשר יעשה אתם האדם וחי בהם אני ה' (ויקרא יח:ה), אלא יפרשו כמו שפירש רש"י ז"ל בחומש, וחי בהם – לעוה"ב, שאם תאמר בעוה"ז – והלא סופו הוא מת (רש"י שם).

ושמעתי מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר מלאנו שליט"א (מלוה דמלכה מוצש"ק חנוכה תשס"ח, ובמוצש"ק חנוכה תש"ע), דהמחלוקת האידך לפרש את הפסוק וחי בהם, תלוי במחלוקת אי דברה תורה כלשון בני אדם או לא, דכלשון בני אדם וחי בהם, היינו בעולם הזה, דבפשוט כלשון שבני אדם מדברים, אי אפשר לפרש וחי בהם לעולם הבא, דכלשון בני אדם – חיות היינו בעולם הזה, וא"כ וחי בהם קאי על פיקוח נפש, אבל אי אמרינן לא דברה תורה כלשון בני אדם, א"כ שפיר יש לפרש וחי בהם לעולם הבא.

ותמן תנינן במסכת שבת, אמר רב אמי, אין מיתה בלא חטא ואין יסורין בלא עון, אין מיתה בלא חטא, דכתיב הנפש החוטאת היא תמות וכו', אין יסורין בלא עון וכו', מיתבי וכו', אלא לאו רבי שמעון בן אלעזר היא, ושמע מינה יש מיתה בלא חטא ויש יסורין בלא עון (שבת נה.נה:), ולכאורה גם זאת תליא בפירוש וחי בהם, אי קאי בעולם הזה או לעולם הבא, דאי אמרינן וחי בהם בעולם הזה, א"כ אין מיתה בלא חטא, אבל אם וחי בהם קאי לעוה"ב, א"כ יש מיתה בלא חטא.

ואיתא בספה"ק ישמח משה בפרשת שמות עה"פ וייטב אלקים למילדות וגו' (שמות א:ב) וזלה"ק בא"ד, והנ"ל דהנה בבית שמואל אחרון (פ' שמות) כתב לפרש הא דאיתא במסכת שבת (דף לא.) באחד שבא

לדבריו אינו מובן מה שסיים ואידך פירושא
היא זיל גמור.

וני"ל כי בודאי צריך לקיים כל המלות
שאפשר לו לקיים, דאז אף שיס מלות שלא
היה יכול לקיימן, לא נחשב חסר משום זה,
דמשלימין לו מצד האחדות אף שאינו מקבל
שכר על מה שלא עשה, מכל מקום שלם הוי,
דכיון שהיה מקיים כל מה שהיה יכול לקיים,
הרי הם מפרשין דעתו דאלו היה יכול לקיים
גם השאר, היה מקיימן ואנוס הוא, ולכך
משלימין לו מצד האחדות, מה שאין כן
כשאינו מקיים מה שיכול, א"כ אין לו פירוש
וביאור על דעתו, דלמא גם בהשאר גם אם
היה יכול לקיים לא היה מקיימן, לכך אין
משלימין לו מצד האחדות, וזה דברי הלל –
ואידך, ר"ל שאר המלות שאתה תוכל לקיים –
פירושא היא, ר"ל שהם יפרשו דעתך במה
שלא תוכל לקיים, דהוא מצד אונס וישלימו
לך מצד האחדות, על כן – זיל גמור כדי
שתקיים כל מה שבכחך, כנ"ל להוסיף נופך
על דבריו, והנה ראיתי בספר סמא דחיי
(דרוש ח') שכתב בשם החסיד מו"ה אברהם
הכהן ז"ל, לפרש האי דאחד שבא לפני שמאי
וכו', ממש כמו שפירש הבית שמואל, רק
שהחסיד הנ"ל פירש גם כן ואידך זיל גמור
באופן אחר, דהנה יש עוד תקנה לקיים כל
התרי"ג מלות על ידי לימוד התורה, דהנה
אמרו רז"ל (מנחות קי.) כל העוסק בתורת
עולה כאלו הקריב עולה, וכן כל המלות יכול
לקיים על ידי עסק התורה בהלכה של אותה
המלוה, וזה הוא הפירוש – ואידך, ר"ל ועוד
תקנה אחרת יש, זיל גמור, ועל ידי עסק
התורה תוכל לקיים הכל, עד כאן דבריו
(ישמח משה פ' שמות).

לפני שמאי ואמר גייריני על מנת שתלמדני
כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחד,
דחפו באמת הבנין שבידו, אתא לקמיה
דהלל, גיירו – אמר לו כל מה דעלך סני
לחברך לא תעביד, זו היא כל התורה כולה
ואידך פירושא היא זיל גמור, ופירש רש"י
(ד"ה דעלך) שיקיים ואתה לרעד כמוך
(ויקרא יט:יח), ובזה יקיים כל התורה כולה,
עד כאן, והנה תמוה מאד על הגר הזה, מה
ראה לשטות זה לומר שילמדנו כל התורה
כולה כשהוא עומד על רגל אחד, ועוד קשה
איך נכלל כל התורה במלות ואתה לרעד
כמוך, ופירוש רש"י דחוק, ופירש הוא ז"ל,
דהנה איתא דכל אחד מישראל צריך לקיים
כל התרי"ג מלות, ולריך להתגלגל עד שיקיים
כולן, והנה הגר הזה ראה להתגיייר רק באופן
שיקנה שלמות בפעם הזאת שהוא בעולם,
ולא ילטרך שוב להתגלגל, ויהיה עומד שם
אחר פטירתה במנוחה ועונג ועידון, ורגל
הוא לשון פעם, כמו שלש רגלים (במדבר
כב:כח), וזה אמרו גייריני על מנת שתלמדני
כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחד,
ר"ל שאוכל לקיים בפעם אחד, בפעם הזאת
שאני עומד בעולם הזה, ולא אלטרך שוב
להתגלגל, דחפו באמת הבנין דזה דבר שאי
אפשר הוא, דהרי אין יכול לקיים מלות
כהנים ומלות יבוס וכדומה, והנה איתא
בספרים דמי שמקשר עצמו עם כל אחד
מישראל כנפשו, הרי נחשב כגוף אחד עם כל
ישראל, וכל מה שמקיים אחד מישראל כאלו
קיים הוא, ומפרשין על פי זה המשנה (שבת
ק:) ספינות השורות זו בזו, מטלטלין מזו לזו,
והבן, וזה אשר השיב לו הלל – כל מה דעלך
סני לחברך לא תעביד, זו היא כל התורה
כולה, שבמלות שיעשה חבירך תלא ידי חובתך
גם אתה, עד כאן דבריו ובתוספת נופך, והנה

ולעיל בסוף פ' שלח פירש רש"י ז"ל, וזכרתם את כל מצות ה', שמנין גימטריא של ליצית שש מצוות, ושמונה חוטים וחסמה קשרים הרי תרי"ג (רש"י במדבר טו:לט).

וי"ל דדרך פטפוטי לאורייתא, דלפי הנ"ל דאפשר לקיים כל תרי"ג מצוות ברגל אחת בלי להתגלגל שוב ושוב, א"כ אמרינן וחי זהם קאי בעולם הזה, ומדחזינן דדרקו רז"ל כי למען ירבו ימיכם אמזוזה לצד קאי, א"כ אמרינן מקרא נדרש לפניו ולא לפני פניו, וא"כ לא דרשינן סמוכין, ולא מהני תשובה על עבירות החמורות ביותר, ואמרינן עד ולא עד בכלל, ודברה תורה כלשון בני אדם, וא"כ וחי זהם קאי בעולם הזה, ולפיכך משיב הגמרא, גברי בעי חיי נשי לא בעי חיי במצות מזוזה, דהיינו אריכות ימים בעולם הזה.

ולכאורה האיד מועיל תשובה, הלא ה' זו חטאנו לו ולא אבו בדרכיו הלך ולא שמעו בתורתו (ישעי' מב:כד), ברם לפי רבי שמעון דס"ל דדבר שאינו מתכוין מותר, וגלוי וידוע לפניך שרלוננו לעשות רלונך (ברכות יז.), וכשאזלינן בתר מחשבה לא חטאנו כלל וכלל, כי ירנו אונסנו, וכל יהודי ויהודי מוכן ומזומן בכל עת ובכל רגע למסור את נפשו ונשמתו על קדושת השם, וא"כ בתוך תוכיות של האדם לא רואה לחטוא, ולכן מועיל תשובה, וכמש"כ הרמב"ם ז"ל בהלכות גירושין, מי שהדין נותן שכופין אותו לגרש את אשתו ולא ראה לגרש, בית דין של ישראל בכל מקום ובכל זמן מכין אותו עד שיאמר רואה אני, ויכתוב הגט והוא גט כשר וכו', מי שתקפו ירנו הרע לבטל מצוה או לעשות עבירה, והוכה עד שעשה דבר שחייב לעשותו או עד שנתרחק מדבר שאסור לעשותו, אין זה

אנוס ממנו, אלא הוא אנוס עצמו בדעתו הרעה, לפיכך זה שאינו רואה לגרש, מאחר שהוא רואה להיות מישראל, רואה הוא לעשות כל המצוות ולהתרחק מן העבירות, וירנו הוא שתקפו, וכיון שהוכה עד שתשש ירנו ואמר רואה אני, כבר גרש לרלוננו (רמב"ם הל' גירושין פרק ב' הלכה כ').

ושמעתי מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר מלאנו שליט"א (במוצש"ק חנוכה תשס"ט), בשם ספרי הדרוש, דהא דעשה יעקב אבינו את יוסף לבכור, מבואר בזוהר הקדוש (פ' ויחי רכב: רכו.), דיוסף היה בכור במחשבה, שחשב יעקב על לאה שהיא רחל (עיין בגין דוד פ' וישלח אות ט"ז), ולכן למעשה היה ראובן הבכור, משא"כ במחשבה היה יוסף הבכור, ולפיכך יוסף האדיק הלך בתר המחשבה.

והאיד שאמר הכתוב ויקח קרח בן יאהר בן קהת בן לוי, שלקח עצמו להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה, כי ס"ל כהנים שלוחי דידן, לפיכך לקח דייקא טלית שכולה תכלת לרמז על בגדי כהונה, כלומר שכהנים שלוחי דידן, ולכך שאל אם מחויב בליצית, דהרי ליצית בגימטריא תרי"ג, וכלול בה כל תרי"ג המצוות, לרמז שאפשר לקיים כל תרי"ג המצוות בלי להתגלגל שוב, וא"כ וחי זהם קאי בעולם הזה, ודברה תורה כלשון בני אדם, וא"כ לא דרשינן איש איש שעכו"ם נודרין נדרים ונדבות כישראל, וספיר כהני שלוחי דידן, וגם שאל עוד, על בית מלא ספרים אם נתחייב במזוזה, כי מזוזה מרמז על אריכות ימים בעולם הזה, ולכך אף נשים חייבות במזוזה כי גם נשי בעי חיי, ולפיכך לקח אתו דייקא את דתן ואבירם בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן, כי ראובן הי' בכור

ע"ז, א"כ לא דרשינן סמוכין, והתורה נתנה
על הסדר, ואמרת ה' כרופה קאי על שלא
דרשינן טעמא דקרא, לכך העונש הי' מדה
כנגד מדה, שירדו לירכתי שאלו שם ידעו אם
לא התורה עמוקה משאלו ולא דרשינן טעמא
דקרא, והבן.

במעשה, וכיון דבחר מעשה אזלינן, א"כ לא
מהני תשובה על ע"ז, ואמרינן עד ולא עד
בכלל, וא"כ דברה תורה כלשון בני אדם, ולא
דרשינן איש איש שעכו"ם נודרין נדרים
ונדבות כישראל, וא"כ כהני שלוחי דידן, וא"כ
למה תתנשא, וכיון דלא מהני תשובה על